

ŠTATÚT

oceňovania pedagogických a odborných zamestnancov a žiakov na území Prešovského samosprávneho kraja

„PEDAGÓG A ŽIAK“

PREAMBULA

Prešovský samosprávny kraj (ďalej aj „PSK“) uvedomujúc si význam vzdelávania ako jedného zo základných pilierov rozvoja spoločnosti a regiónu, vydáva tento štatút ako prejav úcty a verejného uznania pedagogickým a odborným zamestnancom a žiakom, ktorí sa mimoriadnym spôsobom podieľajú na rozvoji výchovy, vzdelávania a šírení dobrého mena Prešovského samosprávneho kraja.

Cieľom oceňovania je podporiť kvalitu vzdelávania, rozvoj talentu, inovatívne prístupy, hodnoty ľudskosti, solidarity a spoločenskej zodpovednosti a vyzdvihnúť osobnosti, ktoré svojou činnosťou pozitívne ovplyvňujú školské prostredie, komunitu a región.

Článok I.

Legislatívne východiská

1. Tento štatút je vydaný v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, najmä:
 - a) zákonom č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov,
 - b) zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) v znení neskorších predpisov,
 - c) zákonom č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch v znení neskorších predpisov,
 - d) nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov (GDPR) a zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov.
2. Štatút upravuje podmienky, spôsob a organizáciu udeľovania krajských morálnych ocenení pedagogickým a odborným zamestnancom a žiakom stredných škôl ako prejav verejného uznania za ich mimoriadne výsledky, aktivity a prínos v oblasti výchovy a vzdelávania.
3. Vyhlasovateľom ocenení je Prešovský samosprávny kraj.
4. Odborným garantom oceňovania je odbor školstva Úradu Prešovského samosprávneho kraja.

5. Vyhlasovateľ si vyhradzuje právo vyhlásiť, skrátiť, prerušiť, odložiť alebo zrušiť ktorýkoľvek ročník oceňovania, a to aj bez uvedenia dôvodu.

Článok II.

Kategórie morálnych ocenení

1. Predseda Prešovského samosprávneho kraja (ďalej aj „predseda PSK“) udeľuje každoročne morálne ocenenia za mimoriadny prínos v oblasti výchovy a vzdelávania a za úspešnú reprezentáciu kraja.
2. Morálnymi oceneniami sú:
 - a) **Sophista pro regione** – ocenenie udeľované pedagogickým a odborným zamestnancom,
 - b) **Lux mentium** – ocenenie udeľované žiakom stredných škôl.
3. Nominovaní sú ocenení:
 - a) pamätným (ďakovným) listom predsedu PSK, ktorý sa udeľuje nominovaným pedagogickým a odborným zamestnancom a žiakom, ktorí nezískali plaketu podľa bodu 2.
 - b) plaketou Sophista pro regione,
 - c) plaketou Lux mentium.
4. Ocenenia sa udeľujú pedagogickým a odborným zamestnancom a žiakom stredných škôl na území Prešovského samosprávneho kraja.

Článok III.

Podmienky udelenia ocenení

1. Predseda Prešovského samosprávneho kraja udeľuje plaketu *Sophista pro regione* pedagogickým a odborným zamestnancom za mimoriadne výsledky a prínos v oblasti výchovy a vzdelávania, najmä za:
 - a) celoživotný prínos a dlhodobosť dosahované mimoriadne výsledky pri práci so žiakmi, vrátane úspechov dosiahnutých na regionálnej, národnej alebo nadnárodnej úrovni,
 - b) zavádzanie, tvorbu a používanie inovatívnych metód a foriem výučby, využívanie digitálnych technológií a moderných vzdelávacích prístupov,
 - c) tvorbu a realizáciu didaktických pomôcok, učebných textov, metodických materiálov, prípadne vlastných vzdelávacích programov,
 - d) projektovú činnosť a aktívnu účasť na príprave a realizácii projektov v oblasti výchovy a vzdelávania,
 - e) spoluprácu s inými vzdelávacími inštitúciami, organizáciami a partnermi na regionálnej, národnej alebo medzinárodnej úrovni,

- f) spolupodieľanie sa na tvorbe a realizácii inovačných platforiem, vrátane experimentálneho overovania učebných alebo študijných odborov a inovácií vzdelávania v súlade s potrebami trhu práce,
 - g) mimoriadne úsilie pri integrácii žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo so zdravotným znevýhodnením a podporu rovnosti príležitostí vo vzdelávaní,
 - h) organizovanie a realizáciu kultúrnych, spoločenských, športových alebo vzdelávacích podujatí, ktoré presahujú rámec školy a aktívne zapájajú miestnu komunitu,
 - i) iné výnimočné aktivity alebo zásluhy, ktoré významným spôsobom prispievajú k rozvoju vzdelávania, práce s mládežou alebo šíreniu dobrého mena školstva v Prešovskom kraji.
2. Predseda Prešovského samosprávneho kraja udeľuje plaketu *Lux mentium* žiakom stredných škôl za výnimočné výsledky, talent, iniciatívu a spoločenský prínos, najmä za:
- a) úspešné umiestnenie v predmetových olympiádach a odborných súťažiach na okresnej, krajskej, celoštátnej alebo medzinárodnej úrovni; mimoriadne športové úspechy nie sú samostatným dôvodom na udelenie ocenenia, môžu však byť zohľadnené ako súčasť komplexného hodnotenia osobnosti žiaka,
 - b) reprezentáciu školy, mesta, kraja alebo Slovenskej republiky na medzinárodnej úrovni v oblasti vzdelávania, vedy, výskumu, umenia alebo odborných aktivít,
 - c) mimoriadny talent, nadanie alebo tvorivé schopnosti v oblasti vedy, výskumu, techniky, umenia alebo iných odborných oblastí, dosahované na profesionálnej alebo nadštandardnej úrovni,
 - d) aktívnu účasť na projektovej činnosti, vrátane zapájania sa do medzinárodných projektov, školských programov, workshopov alebo inovatívnych vzdelávacích aktivít,
 - e) mimoriadny prejav aktivity, iniciatívy a zodpovednosti, ktorý výrazne presahuje bežné povinnosti žiaka a prispieva k rozvoju školy alebo komunity,
 - f) podnikateľské zručnosti, inovatívne riešenia a tvorivosť, najmä úspechy v študentských firmách, technické alebo spoločenské inovácie, prototypy alebo riešenia s potenciálom pre rozvoj regiónu,
 - g) výrazné prosociálne správanie, nezištnú pomoc, charitatívnu a dobrovoľnícku činnosť, ktoré pozitívne ovplyvňujú sociálnu klímu v triede, škole alebo miestnej komunite,
 - h) príkladný, statočný alebo hrdinský čin a prejav ľudskosti, vrátane pomoci v krízových situáciách, záchrany života alebo významnej pomoci osobám či komunitám na území Prešovského samosprávneho kraja,
 - i) iné výnimočné výsledky alebo aktivity, ktoré svojím charakterom, rozsahom alebo spoločenským prínosom odôvodňujú udelenie plakety *Lux mentium*.

Článok IV. Predkladanie nominácií

1. Vyhlasovateľ vyhlási výzvu na predkladanie nominácií spravidla na začiatku druhého polroka príslušného školského roka elektronickou formou prostredníctvom odborného garanta oceňovania.
2. Súčasťou výzvy sú najmä:
 - a) informácie o podmienkach a kritériách oceňovania,
 - b) nominačný formulár,
 - c) súhlas so spracovaním osobných údajov nominovanej osoby; formulár súhlasu je zverejnený na <https://psk.sk/domov/samosprava/ocenenia-psk/pedagog-ziak>,
 - d) lehota na predkladanie nominácií.
3. Návrhy na udelenie ocenení predkladajú riaditelia stredných škôl prostredníctvom nominačného formulára spôsobom určeným odborným garantom oceňovania.
4. Lehota na predkladanie nominácií je určená vo výzve tak, aby bola zabezpečená primeraná časová dostupnosť na ich predloženie.
5. Stredná škola môže nominovať:
 - a) jedného pedagogického alebo odborného zamestnanca v kategórii Sophista pro regione,
 - b) jedného žiaka v kategórii Lux mentium,
 - c) tím žiakov, ktorí sa umiestnili na prvých troch priečkach na medzinárodnej úrovni,
 - d) v mimoriadnych prípadoch 3 laureátov školy za obe kategórie.
6. Nominácia musí obsahovať identifikačné údaje nominovaného, vecné odôvodnenie nominácie a súhlas nominovaného so spracúvaním osobných údajov.
7. Platné nominácie sú tie, ktoré spĺňajú podmienky udelenia ocenenia podľa Článku III.
8. Odborný garant oceňovania si vyhradzuje právo vyradiť nominácie, ktoré nespĺňajú formálne alebo vecné náležitosti alebo boli doručené po uplynutí stanovenej lehoty.

Článok V. Hodnotiace komisie

1. Na posúdenie návrhov na udelenie morálneho ocenenia Pedagóg a žiak PSK sa zriaďujú dve samostatné hodnotiace komisie, osobitne pre kategóriu Sophista pro regione a pre kategóriu Lux mentium. Hodnotiace komisie zriaďuje vyhlasovateľ ako svoje poradné orgány na posudzovanie nominácií podľa podmienok udelenia ocenení v Článku III.
2. Členov hodnotiacich komisií určuje vyhlasovateľ na základe ich predchádzajúceho súhlasu s členstvom v hodnotiacej komisii. Členstvo v hodnotiacej komisii môže byť kontinuálne.

3. Každá hodnotiacia komisia má najmenej päť členov, pričom jej počet je nepárny.
4. Členstvo v hodnotiacich komisiách je čestné, bez nároku na finančné alebo iné majetkové plnenie a je nezastupiteľné.
5. Zasadnutie hodnotiacich komisií zvoláva odborný garant a sú neverejné.
6. Hodnotiace komisie môžu uskutočniť zasadnutie aj prostredníctvom videokonferencie alebo inými prostriedkami informačnej a komunikačnej technológie bez fyzickej prítomnosti členov.
7. Účasť členov je nezastupiteľná a povinná. Ak sa člen nemôže z vážnych dôvodov zúčastniť zasadnutia komisie, túto skutočnosť oznámi v dostatočnom časovom predstihu odbornému garantovi.
8. Hodnotiace komisie sú uznášaniaschopné, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov menovaných vyhlasovateľom. Na účel posúdenia počtu prítomných členov sa za prítomného považuje aj člen, ktorý sa na zasadnutí komisie zúčastňuje podľa Článku V. ods. 6.
9. Hodnotiace komisie posudzujú len tie návrhy, ktoré obsahujú všetky predpísané náležitosti. Po preštudovaní návrhov a ich obodovaní podľa schválených kritérií uvedených v Článku III. rozhodujú členovia komisií o udelení ocenení hlasovaním nadpolovičnou väčšinou prítomných členov.
10. Členovia hodnotiacich komisií sú povinní zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach súvisiacich s hodnotením nominácií, ako aj o vyjadreniach ostatných členov komisií, a to aj po skončení členstva v hodnotiacej komisii.

Článok VI. Záverečné ustanovenia

1. Tento štatút nadobúda platnosť a účinnosť dňom jeho podpísania predsedom Prešovského samosprávneho kraja.
2. Zmeny a doplnenia tohto štatútu možno vykonať výlučne formou písomných dodatkov.
3. Štatút je verejne dostupný na webovom sídle Prešovského samosprávneho kraja.

V Prešove dňa 01. 04. 2026

v. r.

PaedDr. Milan Majerský, PhD.
predseda Prešovského samosprávneho kraja